

Περιεχόμενα

Εισαγωγή	1
ΑΠΟΚΤΗΣΗ ΓΝΩΣΗΣ	3
Εμπειρία	3
Φυσικές εμπειρίες	4
Νοητικές εμπειρίες	6
Φαντασία.....	7
Δημιουργικότητα	8
Χρόνος	10
Απόσταση.....	11
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΓΝΩΣΗΣ	12
Νόηση.....	12
Συνείδηση.....	16
Συναισθήματα	18
ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΓΝΩΣΗΣ	21
Καρδιά.....	22
Δεσμεύσεις.....	22
Επιθυμίες.....	24
Θέληση.....	27
ΕΠΙΛΟΓΟΣ	30

Περιεχόμενα

Διάγραμμα – Ένα διάγραμμα του μαθήματος

Σημειώσεις – Ένα πρότυπο που παρέχει: το διάγραμμα το μαθήματος, σημειώσεις κλειδιά, αποσπάσματα και περιλήψεις του μαθήματος και χώρο για πρόσθετες σημειώσεις.

Ερωτήσεις επανάληψης - Ερωτήσεις στα βασικά περιεχόμενα του μαθήματος και χώρος για τις απαντήσεις. Κατάλληλο για το γράψιμο εργασιών και τεστ.

Ερωτήσεις εφαρμογής – Ερωτήσεις που συνδέουν το περιεχόμενο του μαθήματος με τη χριστιανική ζωή, τη θεολογία και τη διακονία, κατάλληλο για συζητήσεις σε ομάδες, γραπτές εργασίες και τεστ.

Πώς να χρησιμοποιήσετε αυτό το μάθημα και τον οδηγό σπουδών

- **Πριν δείτε το μάθημα**
  - **Προετοιμασία** – Ολοκληρώστε τα αναγνώσματα.
  - **Διαλλείματα** – Εξετάστε πού αρχίζει και πού τελειώνει το κομμάτι που ακούτε. Οι διαλέξεις έχουν συμπυκνωμένες πληροφορίες, γι' αυτό ίσως να θέλετε να κάνετε κάποια διαλλείματα. Τα διαλλείματα θα πρέπει να σχεδιαστούν σύμφωνα με τη βασική διάρθρωση των ενοτήτων στο διάγραμμα του μαθήματος.
- **Καθώς βλέπετε το μάθημα**
  - **Σημειώσεις** – Χρησιμοποιήστε τα τμήματα των σημειώσεων για να ακολουθήσετε το μάθημα και να κρατήσετε συμπληρωματικές σημειώσεις. Πολλές από τις κύριες ιδέες συνοψίζονται ήδη στις σημειώσεις, αλλά να κάνετε και τις δικές σας συμπληρωματικές σημειώσεις. Θα πρέπει επίσης να προσθέσετε λεπτομέρειες που θα σας βοηθήσουν να θυμάστε, να περιγράψετε και να μπορείτε να υπερασπιστείτε τις κύριες ιδέες.
  - **Παύση/επανάληψη τμημάτων του μαθήματος** – Ίσως να βρείτε χρήσιμο να κάνετε παύση ή επανάληψη σε συγκεκριμένα σημεία προκειμένου να κρατήσετε συμπληρωματικές σημειώσεις, να ξαναδείτε δύσκολες έννοιες ή να συζητήσετε τα σημεία που σας ενδιαφέρουν.
- **Αφού έχετε δει τα μαθήματα**
  - **Ερωτήσεις Επανάληψης** – Απαντήστε στις ερωτήσεις επανάληψης στο χώρο που υπάρχει. Τις ερωτήσεις αναθεώρησης, θα είναι καλύτερο, να τις συμπληρώσει ο καθένας μόνος του και όχι σαν ομάδα.
  - **Ερωτήσεις εφαρμογής** - Οι ερωτήσεις εφαρμογής είναι κατάλληλες για γραπτές εργασίες ή θέματα για συζήτηση. Για τις γραπτές εργασίες συνιστάται οι απαντήσεις να μην ξεπερνούν τη μία σελίδα

Η ΑΓΙΑ ΓΡΑΦΗ ΩΣ ΟΔΗΓΟΣ ΗΘΙΚΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ

ΔΙΑΛΕΞΗ 10

ΥΠΑΡΕΙΑΚΗ ΟΠΤΙΚΗ: Η ΕΠΙΛΟΓΗ ΤΟΥ ΚΑΛΟΥ

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Για να κάνουμε το σωστό, πρέπει:

- να λάβουμε τις σωστές πληροφορίες
- να το αξιολογήσουμε σωστά
- να το εφαρμόσουμε με τον σωστό τρόπο

Τα ανθρώπινα όντα χρησιμοποιούν ποικίλες ικανότητες και δεξιότητες στη λήψη ηθικών αποφάσεων:

- εμπειρία
- φαντασία
- λογική
- συνείδηση
- συναισθήματα
- καρδιά
- θέληση

II. ΑΠΟΚΤΗΣΗ ΓΝΩΣΗΣ

A. ΕΜΠΕΙΡΙΑ

Εμπειρία: η επίγνωση προσώπων, αντικειμένων και γεγονότων.

Τα ανθρώπινα όντα αποκτούν γνώση μέσω πολλών διαφορετικών τύπων εμπειριών.

Κάθε εμπειρία μάς αποφέρει κάποιου είδους γνώση για:

- τον Θεό
- τον κόσμο γύρω μας
- τον εαυτό μας

Η γνώση μάς βοηθά να διακρίνουμε το καλό από το κακό.

1. Φυσικές εμπειρίες

Ο πρωταρχικός τρόπος με τον οποίο λαμβάνουμε πληροφορίες για τον Θεό, τους ανθρώπους, τα αντικείμενα, το περιβάλλον είναι μέσω της αισθητηριακής μας αντίληψης.

Ζούμε τώρα με την πίστη • δεν βλέπουμε καθαρά (Β' Κορινθίους 5:7).

Ο Θεός μας έχει δώσει τις αισθήσεις μας ως σημαντικά εργαλεία για την απόκτηση γνώσης. Ως αποτέλεσμα, οι αισθήσεις μας είναι αξιόπιστες.

Η πτώση της ανθρωπότητας στην αμαρτία έχει επηρεάσει την αισθητηριακή μας ικανότητα αντίληψης:

- οι ασθένειες
- σωματικές ανωμαλίες
- ψευδαισθήσεις

Σας γράφουμε για το ζωοποιό Λόγο, που υπήρχε εξ αρχής. Εμείς τον έχουμε ακούσει και τον έχουμε δει με τα ίδια μας τα μάτια. Μάλιστα τον είδαμε από κοντά, και τα χέρια μας τον ψηλάφησαν. Όταν η ζωή φανερώθηκε, την είδαμε με τα μάτια μας. Καταθέτουμε, λοιπόν, τη μαρτυρία μας και σας μιλάμε για την αιώνια ζωή που ήταν με τον Πατέρα, φανερώθηκε όμως σ' εμάς. Αυτό που είδαμε κι ακούσαμε, το αναγγέλλουμε σ' εσάς, για να συμμετάσχετε κι εσείς μ' εμάς στην ίδια κοινωνία, που είναι η κοινωνία με τον Πατέρα και με τον Υιό του τον Ιησού Χριστό. (Αΐωάννου 1:1-3).

Λάβετε πείρα μόνοι σας και δείτε πόσο είναι καλός ο Κύριος (Ψαλμός 34:8).

2. Νοητικές εμπειρίες

Ολόκληρη η διαδικασία απόκτησης γνώσης μπορεί να αξιολογηθεί από την οπτική της νοητικής μας εμπειρίας. Τελικά η γνώση βρίσκεται στο μυαλό μας.

Ακριβώς όπως η σωματική εμπειρία έτσι και η ψυχική μας εμπειρία επηρεάζεται από την αμαρτία.

B. ΦΑΝΤΑΣΙΑ

Φαντασία η ικανότητά μας να σχηματίζουμε νοητικές εικόνες για πράγματα που είναι πέρα από την εμπειρία μας.

1. Δημιουργικότητα

Η φαντασία εμπλέκεται σε οτιδήποτε φτιάχνουμε ή δημιουργούμε.

[Μετά απ' αυτά τα γεγονότα, ο Κύριος έστειλε στο Δαβίδ τον προφήτη Νάθαν. [Ο Νάθαν] είπε: «Σε μια πόλη ζούσαν δυο άνθρωποι, ένας πλούσιος κι ένας φτωχός... ο φτωχός δεν είχε τίποτα, παρά μια μικρή αμνάδα, κι αυτή την είχε αγοράσει. Την έτρεφε και τη μεγάλωνε στο σπίτι του μαζί με τους γιους του. Από τη μπουκιά του έτρωγε η αμνάδα κι από το ποτήρι του έπινε και στην αγκαλιά του κοιμόταν• την είχε σαν κόρη του... Ο πλούσιος πήγε και πήρε την αμνάδα του φτωχού και την ετοίμασε να φάει ο ταξιδιώτης». Ο Δαβίδ θύμωσε πάρα πολύ μ' εκείνο τον πλούσιο και είπε στο Νάθαν: «Μα τον αληθινό Θεό, ο άνθρωπος που το έκανε αυτό είναι ένοχος θανάτου! ... Τότε ο Νάθαν είπε στο Δαβίδ: «Εσύ είσαι αυτός ο άνθρωπος! (Β' Σαμουήλ 12:1-7).

Η φαντασία μάς δίνει τη δυνατότητα να σχηματίζουμε και να αναγνωρίζουμε ηθικά πρότυπα και αναλογίες.

2. Χρόνος

Η φαντασία μάς βοηθά να σκεφτούμε πράγματα που δεν υπάρχουν τη στιγμή που τα σκεφτόμαστε.

Χωρίς την ικανότητά μας να φανταστούμε το μέλλον, δεν θα μπορούσαμε να εφαρμόσουμε τον Λόγο του Θεού στη ζωή μας.

3. Απόσταση

Όταν οι άνθρωποι και τα πράγματα είναι τόσο μακρινά από εμάς που δεν αποτελούν μέρος της εμπειρίας μας, πρέπει να χρησιμοποιήσουμε τη φαντασία μας για να τα σκεφτούμε.

Χρειάζεται να βασιζόμαστε στο Άγιο Πνεύμα για να μας βοηθήσει:

- να αξιολογούμε τη φαντασία μας σύμφωνα με τον Λόγο του Θεού
- να την εναρμονίζουμε με τις άλλες ικανότητες και δυνατότητές μας

III. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΓΝΩΣΗΣ

Αξιολόγηση της γνώσης: αξιολογούμε τις πληροφορίες που έχουμε λάβει.

A. ΝΟΗΣΗ

Οι Χριστιανοί συχνά φτάνουν στα άκρα όταν σκέφτονται τον ρόλο της νόησης στην ηθική:

Από τη μια πλευρά, ορισμένες θεολογικές παραδόσεις δίνουν μεγαλύτερη προσοχή από οποιαδήποτε άλλη υπαρξιακή μας ικανότητα. Αυτοί οι θεολόγοι μερικές φορές μιλούν για «την πρωτοκαθεδρία της νόησης» σαν να πρέπει

- Ακραίο 1: Ο λόγος είναι να εμπιστευόμαστε πάνω απ' όλα άλλες ικανότητες και δυνατότητές μας.
- Ακραίο 2: Ο λόγος είναι να αγνοούμε την προσωπική καθοδήγηση του Αγίου Πνεύματος

Η διάνοιά μας προέρχεται από τον Θεό και το Άγιο Πνεύμα μάς βοηθά να τη χρησιμοποιούμε σωστά. Έχει να παίξει ένα σημαντικό ρόλο στη διαδικασία λήψης αποφάσεων.

Η Νόηση:

- Η ικανότητα να βγάζουμε λογικά συμπεράσματα και να κρίνουμε τις λογικές συνέπειες.
- Η ικανότητα του σκέπτεσθαι με συνοχή και λογικό ειρμό κάνοντας κρίσεις

που ταιριάζουν με τα βιβλικά πρότυπα σκέψης.

Κάθε φορά που τα αισθητηριακά δεδομένα γίνονται αντικείμενο διανοητικής επεξεργασίας, θέτουμε σε χρήση, σε κάποιο βαθμό, τη νόησή μας.

Η νόηση μας επιτρέπει να συγκρίνουμε διαφορετικά δεδομένα μεταξύ τους εκτενέστερα για να καθορίσουμε τις λογικές τους σχέσεις.

Η νόηση μας βοηθά επίσης να συσχετίσουμε τις δηλώσεις που εκφράζουν δεδομένα με τις δηλώσεις που εκφράζουν το δικό μας καθήκον.

Η Αγία Γραφή χρησιμοποιεί τη λογική διαρκώς, και μας καλεί συχνά να κάνουμε το ίδιο.

B. ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ

Συνείδησή: ως την ικανότητα που μας έδωσε ο Θεός να διακρίνουμε το καλό και το κακό.

Αυτή είναι η καύχησή μας: Η συνείδησή μας μαρτυρεί ότι συμπεριφερθήκαμε στον κόσμο και πιο πολύ σ' εσάς με την απλότητα και την ειλικρίνεια που δίνει ο Θεός• όχι με ανθρώπινη σοφία αλλά με τη χάρη του Θεού. (Β' Κορινθίους 1:12).

Η συνείδησή μπορεί να:

- δώσει αληθινή επιβεβαίωση ότι η συμπεριφορά μας ήταν ευάρεστη στον Θεό.
- μπορεί δικαίως να μας καταδικάζει ως ενόχους και να μας ενθαρρύνει να μετανοήσουμε.

Ξαφνικά όμως, ο Δαβίδ ένωσε τύψεις στη συνείδησή του, που είχε κάνει απογραφή του λαού, και είπε στον Κύριο: «Αμάρτησα βαρεία μ' αυτό που έκανα! Αναγνωρίζω πόσο ανόητα φέρθηκα. Κύριε, σε παρακαλώ, συγχώρησε την αμαρτία του δούλου σου». (Β' Σαμουήλ 24:10).

Η συνείδησή μας έχει διαφθαρεί από την αμαρτία και είναι βέβαιο ότι θα κάνει λάθη από καιρό σε καιρό:

- καταδικάζοντας το καλό
- εγκρίνοντας την αμαρτία

Σωστά, δεν είναι οι τροφές που θα καθορίσουν τη θέση μας απέναντι στο Θεό• ούτε αν δε φάμε κάποια απ' αυτές χάνουμε κάτι ούτε αν φάμε

αποκτάμε κάτι παραπάνω. Προσέξτε όμως, μήπως το ελεύθερο αυτό δικαίωμά σας γίνει αιτία να σκοντάψουν και να πέσουν εκείνοι που η πίστη τους είναι αδύνατη. Πράγματι, αν κάποιος, απ' αυτούς δει εσένα... να κάθεται στο τραπέζι ενός ειδωλολατρικού ναού, η συνείδησή του, αφού αυτός είναι αδύνατος, δε θα παρασυρθεί από το παράδειγμά σου και δε θα παρακινηθεί να τρώει τα ειδωλόθυτα; Έτσι, η δική σου «γνώση» θα προκαλέσει το χαμό αυτού του αδύνατου του αδελφού...(Α' Κορινθίους 8:8-11).

Είναι αλήθεια πως η συνείδησή μου δε με ελέγχει για τίποτα, αλλά αυτό δεν αποδεικνύει πως είμαι πραγματικά αθώος. Αυτός που μπορεί να με κρίνει είναι μόνο ο Κύριος. (Α' Κορινθίους 4:4)

Η λύση για τη διαφθορά της αμαρτίας είναι να βασιστούμε στη δύναμη του Αγίου Πνεύματος που εργάζεται μέσα μας καθώς προσπαθούμε να συμμορφώσουμε τη συνείδησή μας στον Λόγο του Θεού.

Γ. ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΑ

Τα συναισθήματα: βιώνονται εσωτερικά, οι συναισθηματικές πτυχές της ηθικής μας ευαισθησίας.

Τα συναισθήματά μας δίνουν συχνά την αρχική ερμηνεία των γεγονότων.

Εμείνα, λοιπόν, μόνος και είδα το μεγάλο εκείνο όραμα. Οι δυνάμεις μου με εγκατέλειψαν, η όψη μου άλλαξε και το πρόσωπό μου χλώμιασε... κάθε ενεργητικότητα χάθηκε μέσα μου...κι εγώ του είπα: «Κυρίε μου, απ' αυτό το όραμα μ' έπιασαν πόνοι κι απόμεινα δίχως δύναμη. 17 Πώς είναι δυνατόν εγώ ο δούλος σου, κύριε μου, να μιλάω μ' εσένα; Από τότε που είδα το όραμα δεν έχω δύναμη κι ούτε έμεινε πνοή μέσα μου». (Δανιήλ 10:8-17).

Τα συναισθήματά μας μπορούν να είναι πολύ χρήσιμα εργαλεία για να προσδιορίσουμε πώς εφαρμόζεται ο Λόγος του Θεού στη ζωή μας σήμερα:

- Τα συναισθήματα συμπόνιας μπορούν να μας βοηθήσουν να καταλάβουμε τη σημασία τού να βοηθάμε όσους έχουν ανάγκη.
- Ο θυμός μπορεί να μας πείσει για την αξία τού να επιδιώκουμε τη δικαιοσύνης.
- Οι εμπειρίες χαράς μπορούν να μας βοηθήσουν να δούμε και να επιβεβαιώσουμε την καλοσύνη του Θεού.
- Ο φόβος μπορεί να μας κάνει να αναζητήσουμε τρόπους για να αποφύγουμε την αμαρτία.
- Τα αισθήματα ενοχής μπορούν να μας προειδοποιήσουν για στιγμές που έχουμε πέσει στην αμαρτία.

- Τα συναισθήματα αγάπης μπορούν να μας διδάξουν πώς να δίνουμε απλόχερα, να προστατεύουμε, να νουθετούμε και να δείχνουμε έλεος.

Τα συναισθήματά μας είναι αλλοιωμένα από την αμαρτία και επομένως υπόκεινται σε λάθη.

Πρέπει να θέσουμε τα συναισθήματα κάτω από την καθοδήγηση του Άγιου Πνεύματος και τον Λόγο του Θεού και να εναρμονίζονται με τις άλλες ικανότητες και δυνατότητες που μας έχει χαρίσει ο Θεός.

IV. Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΓΝΩΣΗΣ

Δεν αρκεί απλώς να καταλάβουμε τι πρέπει να κάνουμε. Πρέπει να επιλέξουμε συνειδητά να κάνουμε το σωστό και να πραγματοποιήσουμε αυτήν μας την επιλογή.

A. Η ΚΑΡΔΙΑ

Η καρδιά: ως την έδρα της ηθικής γνώσης και βούλησης, αποτελεί ολόκληρο τον εσωτερικό μας άνθρωπο ιδωμένο από την οπτική του τι γνωρίζουμε και τι κάνουμε με τη γνώση μας.

1. Δεσμεύσεις

Η αφοσίωσή μας στον Θεό θα πρέπει να διέπει τη θεμελιώδη κατεύθυνση ολόκληρης της ζωής μας. Όλες οι άλλες δεσμεύσεις μας θα πρέπει να υπηρετούν αυτήν που είναι η βασικότερη.

Να είναι η καρδιά σας ολότελα αφοσιωμένη στον Κύριο, το Θεό μας, όπως είναι σήμερα, για να ζείτε σύμφωνα με τους νόμους του και τις εντολές του». (Α' Βασιλέων 8:61).

Ο καλός άνθρωπος βγάζει το καλό από το αγαθό απόθεμα της καρδιάς του, κι ο κακός από το κακό απόθεμα της καρδιάς του βγάζει το κακό. Γιατί, το στόμα του ανθρώπου μιλάει από το περίσσευμα της καρδιάς». (κατά Λουκάν 6:45).

Οι δεσμεύσεις μας εκφράζονται πάντα στα έργα μας:

- Εκφράζουμε τη δέσμευσή μας στον Θεό με καλά έργα.
- Εκφράζουμε τη δέσμευσή μας στην αμαρτία με κακά έργα.

Επιλέγουμε σύμφωνα με τις δεσμεύσεις που αισθανόμαστε περισσότερο τη στιγμή που επιλέγουμε.

Επειδή η αμαρτία εξακολουθεί να κατοικεί μέσα μας, κάθε Χριστιανός έχει διάφορες δεσμεύσεις.

Υποτασσόμαστε στο Άγιο Πνεύμα καθώς εργάζεται μέσα μας για να εναρμονίσουμε όλα αυτά στα οποία είμαστε αφοσιωμένοι με τον χαρακτήρα του Θεού. Απορρίπτουμε και αλλάζουμε όλα αυτά στα οποία είμαστε αφοσιωμένοι και που πηγάζουν από την αμαρτία.

2. Επιθυμίες

Οι Χριστιανοί έχουν και καλές και κακές επιθυμίες στην καρδιά τους.

Σ' ένα μεγάλο σπίτι δεν υπάρχουν σκεύη χρυσά και ασημένια μόνο, αλλά και ξύλινα και πήλινα. 'Αλλα είναι φτιαγμένα για να δέχονται κάτι πολύτιμο και άλλα για να δέχονται ακαθαρσίες. Αν, λοιπόν, καθαρίσει κανείς τον εαυτό του και τον ξεχωρίσει απ' αυτά, θα είναι σκεύος για πολύτιμη χρήση, αγιασμένο και χρήσιμο στη διάθεση του οικοδεσπότη, ετοιμασμένο για κάθε καλό έργο. Απόφευγε τις επιθυμίες της νεότητας. Να αγωνίζεσαι για τη δικαιοσύνη, την πίστη, την αγάπη, την ειρήνη, μαζί μ' εκείνους που ομολογούν με καθαρή καρδιά ότι ανήκουν στον Κύριο. (Β' Τιμόθεον 2:20-22).

Γιατί οι αμαρτωλές επιθυμίες είναι αντίθετες με το Πνεύμα, και φυσικά το Πνεύμα αντίθετο με τις αμαρτωλές επιθυμίες. Αυτά τα δύο αντιμάχονται το ένα το άλλο, και γι' αυτό άλλωστε δεν κάνετε αυτά που θα θέλατε να κάνετε. (Γαλάτας 5:17)

Δεν κάνω αυτό που θα 'θελα να κάνω αλλά, αντίθετα, ό,τι θα 'θελα να αποφύγω... Έτσι φτάνω πια στο σημείο να μη διαπράττω εγώ ο ίδιος το κακό αλλά η αμαρτία, που έχει εγκατασταθεί μέσα μου...εγώ θέλω να κάνω το καλό, δεν βρίσκω όμως τη δύναμη να το μετατρέψω σε πράξη. (Ρωμαίους 7:15-18)

Υπάρχουν μόνο δύο είδη αποφάσεων - καλές και κακές:

- Κάθε καλή απόφαση λαμβάνεται σύμφωνα με τις επιθυμίες του Αγίου Πνεύματος.
- Κάθε κακή απόφαση λαμβάνεται σύμφωνα με τις αμαρτωλές επιθυμίες.

Η μεγαλύτερη επιθυμία μας θα πρέπει πάντα να είναι το να ευαρεστούμε τον Θεό.

Καθένας μπαίνει σε πειρασμό από τη δική του επιθυμία. Αυτή τον παρασύρει και τον εξαπατάει• 15 έπειτα η επιθυμία αυτή συλλαμβάνει το κακό και γεννάει την αμαρτία• κι η αμαρτία, όταν ολοκληρωθεί, φέρνει το

Θάνατο. (Ιάκωβος 1:14-15).

B. ΘΕΛΗΣΗ

Βούλησή: η ικανότητά λήψης αποφάσεων, η θέληση, η ικανότητα να κάνουμε επιλογές.

Η θέλησή μας επηρεάζεται από την έκπτωτη φύση μας. Για τον Χριστιανό αυτό σημαίνει ότι:

- Το Άγιο Πνεύμα μάς δίνει τη δυνατότητα να παίρνουμε αποφάσεις που ευχαριστούν τον Θεό
- Η αμαρτία που κατοικεί μέσα μας μπορεί να μας πείσει να πάρουμε αμαρτωλές αποφάσεις.

Η θέλησή μας μπορεί να είναι:

- ενεργητική
- παθητική

Η θέλησή μας εμπλέκεται σε καθετί που επιλέξαμε να σκεφτούμε, να πούμε ή να κάνουμε. Είναι η ικανότητα που χρησιμοποιούμε για να παίρνουμε κάθε απόφαση στη ζωή μας.

Πρέπει να θελήσουμε αυτό που διατάζει ο Λόγος του Θεού και πρέπει να

επιτρέψουμε στο Άγιο Πνεύμα που εργάζεται μέσα μας να επηρεάσει τη θέλησή μας με θετικούς τρόπους.

Γιατί ο ίδιος ο Θεός ενεργεί σ' εσάς, ώστε και να θέλετε και να πράττετε, ό,τι είναι σύμφωνο με το λυτρωτικό του σχέδιο. (Φιλιππισίους 2:13).

Ο Ιησούς έφυγε από 'κει και πήγε στη συναγωγή τους. Εκεί βρισκόταν ένας άνθρωπος με παράλυτο χέρι. Και ρώτησαν τον Ιησού αν επιτρέπεται από το νόμο να γίνονται θεραπείες το Σάββατο, γιατί να βρουν αφορμή να τον κατηγορήσουν. Αυτός τους είπε: «Ποιος από σας, αν έχει ένα πρόβατο και το Σάββατο του πέσει σ' ένα λάκκο δε θα το πιάσει να το βγάλει έξω; Ένας άνθρωπος είναι πολύ ανώτερος από ένα πρόβατο. Ο νόμος, λοιπόν, επιτρέπει να κάνουμε το καλό την ημέρα του Σαββάτου». Ύστερα λέει στον άρρωστο: «Τέντωσε το χέρι σου». Εκείνος το τέντωσε, και ξανάγινε γερό όπως το άλλο. (κατά Ματθαίον 12:9-13).

Παράδειγμα όλων των υπαρξιακών αναλογιών και ικανοτήτων σε μια ηθική απόφαση του Ιησού:

- επίκτητη γνώση
  - εμπειρία
  - φαντασία

- αξιολογημένη γνώση
  - λόγος
  - συνείδησή
  - συναισθήματά

- εφαρμοζόμενη γνώση
  - ο η καρδιά
  - ο επιθυμία

V.ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Ερωτήσεις επανάληψης

1. Τι είναι εμπειρία; Πώς συμβάλλει στην απόκτηση γνώσεων;
2. Τι είναι η φαντασία; Πώς οι ικανότητες της φαντασίας μας, για τη μάθηση και τη σκέψη για τον Θεό, τον κόσμο και τον εαυτό μας είναι ζωτικής σημασίας;
3. Γιατί είναι σημαντική η απόκτηση γνώσεων στη διαδικασία λήψης ηθικών αποφάσεων;
4. Τι είναι η νόηση; Γιατί και πώς πρέπει να χρησιμοποιούμε τη νόηση στην ηθική;
5. Τι είναι η συνείδηση και πώς πρέπει να χρησιμοποιείται;

6. Τι είναι τα συναισθήματα; Πώς μας βοηθούν να λάβουμε ηθικές αποφάσεις;
7. Γιατί είναι σημαντική η αξιολόγηση της γνώσης για τη διαδικασία λήψης ηθικών αποφάσεων;
8. Τι είναι η καρδιά; Πώς λειτουργεί στη διαδικασία λήψης αποφάσεων;
9. Τι είναι η θέληση; Τι ρόλο παίζει στη διαδικασία λήψης αποφάσεων;
10. Γιατί είναι σημαντική η εφαρμογή της γνώσης στη διαδικασία λήψης ηθικών αποφάσεων;

Ερωτήσεις εφαρμογής

1. Πώς τείνате να παίρνετε ηθικές αποφάσεις στο παρελθόν; Σε ποιες εσωτερικές διαθέσεις και ικανότητες έχετε βασιστεί περισσότερο; Ποιες εσωτερικές διαθέσεις και ικανότητες έχετε την τάση να αγνοείτε;
2. Γιατί είναι σημαντικό να χρησιμοποιούμε τη φαντασία όταν μελετάμε τις Γραφές;
3. Πώς η σωστή κατανόηση του ρόλου της λογικής οδηγεί σε καλές ηθικές αποφάσεις;

4. Συζητήστε για κάποια περίοδο που η συνείδησή σας ήταν λανθασμένη. Πώς μπορούμε να διακρίνουμε πότε η συνείδησή μας είναι σωστή από πότε είναι λάθος;
5. Αν νιώθουμε συναισθηματικά αδιάφοροι ή απροκατάληπτοι από την αμαρτία μας, πώς θα μπορούσαμε να μετανοήσουμε;
6. Στο Λουκάς 6:45, ο Ιησούς αναφέρθηκε στις δεσμεύσεις μας ως τα πράγματα που φυλάμε στην καρδιά μας και που εκφράζονται μέσα από τα έργα μας. Τι υποδηλώνουν τα έργα και τα λόγια σας για τις δεσμεύσεις της καρδιάς σας;
7. Πρακτικά, οι εσωτερικές μας διαθέσεις, οι ικανότητες και οι δεξιότητες μας βρίσκονται συχνά σε μεταξύ τους εντάσεις. Κάτω από αυτές τις συνθήκες, ποια είναι μερικά πράγματα που μπορούμε να κάνουμε για να διασφαλίσουμε ότι παίρνουμε τις πιο δυνατές βιβλικές, υπεύθυνες αποφάσεις;
8. Ποια είναι η πιο σημαντική γνώση που έχετε μάθει από αυτό το μάθημα;
9. Ποια είναι η πιο σημαντική ιδέα που έχετε μάθει από τη σειρά Λήψη Βιβλικών Αποφάσεων;